

AANVULLEND ECOLOGISCH
VELDONDERZOEK

PLANGEBIED MAGDALENA & KERKEWEI

TE ZETTEN

GEMEENTE OVERBETUWE

- ✿ Bodem
- ✿ Waterbodem
- ✿ Water
- ✿ Archeologie
- ✿ Ecologie
- ✿ Milieu

Ecologie

AANVULLEND ECOLOGISCH VELDONDERZOEK

plangebied Magdalena & Kerkewei te Zetten

in de gemeente Overbetuwe

Opdrachtgever	BRO Bureau Ruimtelijke Ordening Postbus 4 5280 AA Boxtel
Project	OVE.BRO.ECO2
Rapportnummer	12013039
Status	Eindrapportage
Datum	27 april 2012
Vestiging	Boxmeer
Opsteller	Ing. M. Koen
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Ing. A.A. van Grinsven
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy aanvaardt derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
3.	ONDERZOEKSMETHODIEK	3
3.1	Steenuil	3
3.2	Groene specht	3
3.3	Overzicht veldbezoeken	3
4.	ONDERZOEKSRESULTATEN	4
4.1	Steenuil	4
4.2	Groene specht	5
5.	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	6
5.1	Steenuil	6
5.2	Groene specht	6
6.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	7

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
2. - Luchtfoto

1. INLEIDING

Econsultancy heeft van BRO opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch veldonderzoek ter plaatse van het plangebied Magdalena & Kerkewei te Zetten in de gemeente Overbetuwe.

Het aanvullend ecologisch veldonderzoek is, in het kader van de herontwikkeling met een bestemmingsplanwijziging, uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna die BRO in januari 2012 binnen het plangebied heeft uitgevoerd (projectnummer 211x05479).

Op basis van de huidige onderzoekinspanning (quickscan flora en fauna) kon niet worden uitgesloten dat het plangebied deel uitmaakt van een steenuilterritorium. Indien steenuil op of in de directe nabijheid van het plangebied broedt zal dit tot gevolg kunnen hebben dat het territorium verloren gaat en steenuil uit dit gebied zal verdwijnen. Daarnaast kon op basis van de quickscan flora en fauna niet worden uitgesloten dat het plangebied essentieel leefgebied is voor groene specht. Indien het plangebied nestgelegenheid biedt voor groene specht kan de ingreep een aantasting zijn van de gunstige staat van instandhouding, aangezien deze soort geen uitwijkmogelijkheden heeft naar de directe omgeving. Om inzichtelijk te krijgen in hoeverre en op welke manier steenuil en groene specht van het plangebied gebruik maken, is nader onderzoek in het geschikte seizoen uitgevoerd.

Econsultancy bv is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2. GEBIEDSBESCHRIJVING

Het plangebied (totaal ± 3 ha) is gelegen aan de plangebied Magdalena & Kerkewei, aan de noordelijke randzone van de bebouwde kom van Zetten in de gemeente Overbetuwe (zie bijlage 1).

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 39 F (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van het plangebied X = 177.410, Y = 438.464.

Het plangebied bestaat uit een aantal onbebouwde kavels die tussen bebouwde kavels van de Kerkewei en de Magdalena bevinden (zie figuur 1). Binnen de fragmentarisch gelegen onbebouwde kavels, die behoren tot het plangebied, bevindt zich een waterhoudende sloot en verspreid enkele bomen.

Ten noorden van het plangebied is waterloop de Linge gelegen en het buitengebied van Zetten, bestaande uit agrarische bouwlanden met bijbehorende bedrijfswoningen. Ten westen bevindt zich kleinschalig cultuurlandschap en ten oosten kleinschalig cultuurlandschap gevolgd door de provinciale weg N836 en agrarische bouwlanden. Ten zuiden is de bebouwde kom van Zetten gelegen.

De initiatiefnemer is voornemens woningen met relatief ruime tuinen te realiseren op de momenteel braakliggende kavels. Ten behoeve hiervan zal een deel van de aanwezige bomen worden gekapt en zullen de braakliggende graspercelen verdwijnen. In bijlage 2 is een luchtfoto van het plangebied met de voorgenoemde inrichting en de directe omgeving weergegeven.

Figuur 1. Ligging plangebied (bron: BRO).

3. ONDERZOEKSMETHODIEK

3.1 Steenuil

In de periode februari - april 2012 zijn voor steenuil in plaats van de drie voorgestelde veldbezoeken uiteindelijk in totaal vier avondbezoeken uitgevoerd. In verband met de mindere weersomstandigheden (veel wind) tijdens met name het eerste veldbezoek is er voor de zekerheid een extra ronde uitgevoerd. Tijdens de veldbezoeken is gebruik gemaakt van geluidsnabootsing. De inventarisatiemethode is overeenkomstig de methode die opgesteld is door Steenuilenoverleg Nederland (STONE).

Tijdens de veldbezoeken is zowel het plangebied als de directe omgeving geïnventariseerd op territoriumbezetting en foerageermogelijkheden. Daarnaast is de steenuilenkast binnen het plangebied gecontroleerd op het gebruik door steenuil.

Verder is een lokale steenuilendeskundige (regiocoördinator STONE) geraadpleegd omtrent broedlocaties en het broedsucces in de omgeving van het plangebied.

3.2 Groene specht

Voor groene specht zijn tijdens de laatste twee veldbezoeken, voorafgaand aan het steenuilenonderzoek, de aanwezige bomen binnen het plangebied gecontroleerd op nestholtes. Daarnaast is gelet op zicht- en geluidwaarnemingen van deze soort. Er is niet conform de BMP-methode van SOVON gewerkt, aangezien het hier gaat om een eenvoudig te onderzoeken soort binnen een beperkt gebied.

3.3 Overzicht veldbezoeken

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel I. Onderzoeksinspanning per soort

		februari	maart	april	mei	juni	juli
steenuil	tijdstip	-	4 x avond + 1 x inspectie kast		-		
	datum		27-2, 21-3, 13-4 en 24-4				
	functie		territorium				
groene specht	tijdstip	-	2 x boomholte inspectie		-		
	datum		13-4 en 24-4				
	functie		broedplaats in holtes van bomen				

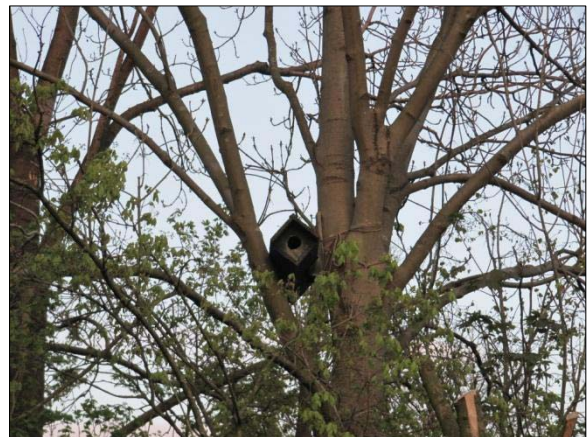
Tabel II tijdstippen en de waarnemingscondities per veldbezoek

Datum	Begintijd	Eindtijd	Weersomstandigheden
27 februari 2012	19:00	20:00	circa 7°C, zwaar bewolkt, windkracht 3/4 en droog tot lichte motregen
21 maart 2012	21:00	22:00	circa 9°C, onbewolkt, windkracht 0/1 en droog
13 april 2012	20:00	21:30	circa 12°C, licht bewolkt, windkracht 1/2 en droog
24 april 2012	20:30	22:00	circa 10°C, half bewolkt, windkracht 2/3 en droog

4. ONDERZOEKSRESULTATEN

4.1 Steenuil

Tijdens geen van de veldbezoeken ten behoeve van steenuil, waarbij gebruik is gemaakt van geluidsnabootsingen, zijn er waarnemingen gedaan van steenuil op of nabij het plangebied. Daarnaast is de steenuilenkast binnen het plangebied, langs het woonperceel Magdalena nr. 2 gecontroleerd. Deze is momenteel niet in gebruik door steenuil. De nestkast is echter wel in gebruik genomen door spreeuwen. Op 7 april 2012 is door de lokale steenuilenwerkgroep op het perceel van Magdalena nr. 2 een nieuwe nestkast geplaatst. De reden hiervoor is dat de "oude" nestkast verplaatst zou worden naar een locatie binnen de grenzen van het perceel Magdalena nr. 2 in plaats van op de randzone van het ten zuiden gelegen kavel waar nog gebouwd gaat worden. Maar omdat de "oude" kast nu bezet is door spreeuw mag deze pas na het broedseizoen worden verplaatst dan wel verwijderd. En omdat men toch ook dit seizoen de steenuil een potentiële broedplaats aan willen bieden is er een nieuwe nestkast geplaatst vlakbij de "oude" kast. Waarheen de "oude" kast na het broedseizoen wordt verplaatst is voorsnog onbekend. De huidige locaties van beide kasten zijn weergegeven op de luchtfoto in bijlage 2.

Figuur 2 en 3. De "oude" nestkast, momenteel in gebruik door spreeuw.

Figuur 4 en 5. De nieuwe nestkast binnen het perceel van Magdalena nr. 2.

Tijdens de veldbezoeken ten behoeve van steenuilen is tevens de directe (aangrenzende) omgeving van het plangebied onderzocht. Ook hier zijn geen territoria van steenuil vastgesteld. De dichtst bij het plangebied zijnde terugroepende steenuil is waargenomen vanaf de Molenstraat bij de grens van Hemmen. Deze locatie bevindt zich op circa 600 m afstand ten westen van het plangebied. Gezien de te grote afstand zal het plangebied geen deel uitmaken van het territorium van de waargenomen steenuil bij Hemmen. Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning kan met voldoende zekerheid worden aangenomen dat het plangebied geen deel uitmaakt van het functionele leefgebied van steenuil.

Ter referentie van de middels het veldonderzoek verkregen resultaten, is bij een lokale steenuilensdeskundige (de heer F. Jacobs: regiocoördinator van STONE) navraag gedaan omtrent de dichtheden aan steenuilenterritoria in de omgeving van het plangebied. Tot op heden is hier nog geen reactie op gekomen. Wanneer hieromtrent te zijner tijd toch nog gegevens worden aangeleverd, zullen deze worden nagezonden.

4.2 Groene specht

In de bomen binnen het plangebied is geen nestholte van groene specht aangetroffen. Wel is deze categorie 5 soort waargenomen binnen het plangebied. Het betreffende dier is tijdens het laatste veldbezoek waargenomen in de zuidelijke hoek van het plangebied nabij de Kerkewei (percelen Kerkewei 9 en 11). Het betreffende dier foerageerde hier op het braakliggende grasperceel en vloog vervolgens in zuidelijke richting het plangebied uit. Naar verwachting heeft deze groene specht een nest in een van de hogere bomen langs de waterloop de Linge in zuidelijke richting. Op basis van deze waarneming kan worden gesteld dat met name de verruigde grassdelen binnen plangebied deel uitmaken van het foerageergebied van groene specht.

Figuur 6. Het perceel waar de foeragerende groene specht is waargenomen.

Figuur 7. Het bomenrijke gebied ten zuiden van het plangebied, vermoedelijke nestlocatie van de groene specht.

5. TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

5.1 Steenuil

Doordat het plangebied geen deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van steenuil is verstoring ten aanzien van deze broedvogel waarvan het nest (en leefgebied) jaarrond is beschermd niet aan de orde. In het kader van de voorgenomen plannen is er dan ook geen sprake van (mogelijke) overtredingen van de Flora- en faunawet ten aanzien van steenuil. Indien in de toekomst ontwikkelingen plaats gaan vinden direct buiten het plangebied, zal dit echter opnieuw moeten worden beoordeeld.

5.2 Groene specht

Doordat het plangebied deel uitmaakt van het foerageergebied van groene specht zal een gedeelte van het foerageergebied verloren gaan. Ondanks dat de nestplaats gehandhaafd blijft, kan vermindering van het foerageerhabitat een indirect negatief effect hebben op onder andere het broedsucces. In de directe omgeving blijven in dit geval nog wel voldoende foerageermogelijkheden voor de groene specht aanwezig in de vorm van paardenweide, graspercelen en groene tuinen. Hierdoor kan groene specht in de omgeving blijven broeden en is er geen sprake van overtreding van de Flora- en faunawet. Indien in de toekomst ontwikkelingen plaats gaan vinden direct buiten het plangebied, zal dit echter opnieuw moeten worden beoordeeld.

Wanneer onder andere bij het inrichten van het plangebied rekening wordt gehouden met de voedselbehoeftes van groene specht, zal deze categorie 5 soort ook in de verdere toekomst in de directe omgeving van het plangebied kunnen blijven broeden en kunnen bewoners van dit toch bijzondere dier blijven genieten. Bij de inrichting kunnen bijvoorbeeld de tuinen en het openbaar groen onder andere worden ingericht met gazon en enkele fruitbomen, waarbij het met name van belang is dat ook mieren en andere voedsel bronnen zich hier kunnen blijven vestigen. Tevens wordt geadviseerd bewoners te attenderen om geen gebruik te maken van insectendodende middelen in hun tuinen.

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van BRO een aanvullend ecologisch veldonderzoek uitgevoerd ter plaatse van het plangebied Magdalena & Kerkewei te Zetten in de gemeente Overbetuwe.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens woningen met relatief ruime tuinen te realiseren op de momenteel braakliggende kavels. Ten behoeve hiervan zal een deel van de aanwezige bomen worden gekapt en zullen de braakliggende graspercelen verdwijnen.

Onderzoeksresultaten

Het plangebied maakt geen deel uit van een steenuilen territorium. Het plangebied maakt wel deel uit van het foerageergebied van de groene specht. Door met de groeninrichting van het plangebied onder andere rekening te houden met de voedselbehoeftes van de groene specht, zal deze categorie 5 soort van het plangebied gebruik kunnen blijven maken.

Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

Ontheffingsaanvraag voor overtreding van verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet ten aanzien van het verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen is niet aan de orde.

Vrijblijvend advies

Het plangebied is potentieel geschikt als leefgebied voor vogelsoorten als huismus en gierzwaluw. De soorten staan mede onder druk door steeds verder afnemende broedgelegenheid. Met een geringe inspanning, bijvoorbeeld door het plaatsen van nestkasten of "vogelvides" en het plaatsen van gierzwaluwnestkasten/dakpannen op de te realiseren nieuwbouw, kan het plangebied deel gaan uitmaken van het broedbiotoop van beide soorten. Gelet op het steeds verder verdwijnen van broedgelegenheid van deze soorten kan deze relatief eenvoudige maatregel een positief effect op de soort in de omgeving hebben.

Vogelbescherming Nederland heeft samen met BAM Utiliteitsbouw een checklist ontwikkeld, waarmee een bouwonderneming zijn projecten en de directe omgeving natuurvriendelijker kan maken. Door middel van het beantwoorden van enkele ja/nee vragen, kunnen eenvoudige maatregelen worden toegepast die goed zijn voor de stadsnatuur en speciaal voor vogels. U vindt deze checklist op de site van de Vogelbescherming (www.vogelbescherming.nl). Daarnaast is er tevens een brochure beschikbaar omtrent het vleermuisvriendelijk bouwen. Deze brochure is onder andere te vinden op de site van de Zoogdiervereniging (www.zoogdiervereniging.nl)

LEGENDA:

- Waarneming
groene specht
- Oude nestkast
- Nieuwe nestkast
- Globale begrenzing
plangebied
- Standplaats +
richting roosname

TITEL: luchtfoto plangebied en omgeving (bron: Bing Maps)

A3

PROJECT: OVE BRO-ECO2
SCHAAL: 1:100
GETEKEND: MKO

NUMMER: 12013039
DATUM: 27-02-2012
BIJLAGE: 2

Econsultancy is een onafhankelijk adviesbureau. Wij bieden realistisch advies en concrete oplossingen voor milieuvraagstukken en willen daarmee een bijdrage leveren aan een duurzaam en verantwoord gebruik van onze leefomgeving.

werkwijze

Inzet en professionele betrokkenheid kenmerken onze diensten. De verantwoordelijke projectleider is het eenduidige aanspreekpunt voor de klant en is verantwoordelijk voor alle aspecten van het project: kwaliteit, tijd, geld, communicatie en organisatie. De kernwaarden deskundig, vertrouwd, betrokken, flexibel, zorgvuldig en vernieuwend zijn een belangrijke leidraad in ons handelen.

Kenmerkend voor onze werkwijze is dat we altijd in dialoog met de opdrachtgever tot concrete en direct toepasbare oplossingen komen. In onze manier van werken willen wij graag vier kernkwaliteiten centraal stellen: kennis, creativiteit, pro-actief handelen en partnerschap.

kennis

Het deskundig begeleiden van onze opdrachtgevers vraagt om betrokkenheid bij en kennis van de bedoelingen van de opdrachtgever. Het vereist ook gedegen en actuele vakinhoudelijke kennis. Kenmerkend voor Econsultancy vinden wij dat wij alle beschikbare kennis snel en effectief inzetten. Onze medewerkers vormen ons belangrijkste kapitaal. Ook persoonlijke en inhoudelijke ontwikkeling staat centraal want ons werk vraagt steeds om nieuwe kennis en nieuwe verantwoordelijkheden.

creativiteit

Medewerkers van Econsultancy zijn in staat om buiten de geijkte kaders een oplossing te zoeken met in achtname van de geldende wet- en regelgeving. Oplossingen die bedoeld zijn om snel en efficiënt het doel van de opdrachtgever te bereiken. Dit vraagt om flexibiliteit en betrokkenheid.

kwaliteit

Continue wordt door ons gestreefd naar het verhogen van de professionaliteit van de dienstverlening. Het leveren van diensten wordt intern op een dusdanige wijze georganiseerd dat het gevraagde resultaat daadwerkelijk op een zo effectief en efficiënt mogelijke wijze wordt voortgebracht. Hierbij staat de klanttevredenheid centraal. Het kwaliteitssysteem van Econsultancy voldoet aan de NEN-EN-ISO 9001: 2000. Tevens is Econsultancy gecertificeerd voor diverse protocollen en beoordelingsrichtlijnen.

opdrachtgevers

Econsultancy heeft sinds haar oprichting in 1996 al meer dan tienduizend projecten uitgevoerd. Dat kan in bijvoorbeeld het werkveld bodem gaan van een klein (verkennend bodemonderzoek voor een woonhuis) tot groot (het in kaart brengen van de bodemvervuiling van een geheel vliegveld) project. Projecten in opdracht van de rijksoverheid tot de particulier, van het bedrijfsleven tot non-profit organisaties. De projecten kennen een grote diversiteit en hebben in sommige gevallen uitsluitend een onderzoekend karakter en zijn in andere gevallen meer adviserend.

Steeds vaker wordt ook onderzoek binnen meerdere disciplines door onze opdrachtgevers verlangd. Onze medewerkers zijn in staat dit voor de opdrachtgever te coördineren en zelf (deel)onderzoeken uit te voeren. Ter illustratie van de veelvoud en veelzijdigheid van de projecten kan, indien gewenst, een uitgebreide referentielijst worden verschaft.

Vestiging Limburg

Rijksweg Noord 39
6071 KS Swalmen
Tel. 0475 - 504961
Swalmen@Econsultancy.nl

Vestiging Gelderland

Fabrieksstraat 19c
7005 AP Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Doetinchem@Econsultancy.nl

Vestiging Brabant

Rapenstraat 2
5831 GJ Boxmeer
Tel. 0485 - 581818
Boxmeer@Econsultancy.nl

Datum : 16 januari 2012
Opdrachtgever : Gemeente Overbetuwe
Ter attentie van : D. van Hal
Projectnummer : 211x05479

Opgesteld door : R. van Dijk
i.a.a. : G. Schalken

Natuurwaarden

Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend natuurwaardenonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving en natuurbeleid in Nederland.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), die is geïntroduceerd in het 'Natuurbeleidsplan' (1990) van het Rijk en op provinciaal niveau in de Structuurvisie en Verordening Ruimte is vastgelegd.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er n.a.v. projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde Natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Provinciaal beleid

De EHS en de provinciale groenstructuur zijn ruimtelijk in de Ruimtelijke Verordening Gelderland vastgelegd. De EHS is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot de EHS. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bij-

zondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Van deze laatste groep is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en een lijst met vogels waarbij inventarisatie gewenst is. Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen. Met passende maatregelen kan de aanvraagprocedure voor een ontheffing voorkomen worden. Voor soorten van 'tabel 2' geldt bovendien dat een ontheffing niet nodig is wanneer gewerkt wordt conform een door LNV goedgekeurde gedragscode. Als passende maatregelen niet mogelijk zijn dan dient er een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een belang behorende bij het beschermingsregime waaronder de soort beschermd wordt.

Methode van toetsing

In de quick-scan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009. Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 30 november 2011 een veldbezoek gebracht aan het plangebied. Het doel van dit verkennende terreinbezoek was een beeld te krijgen van de gebiedskenmerken, het grondgebruik en de mogelijke natuurwaarden binnen het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare gegevens, zoals de provinciale natuurgegevens en algemene verspreidingsatlassen. Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Ecologische gebiedsbeschrijving

Het plangebied bestaat uit een aantal onbebouwde kavels die zich tussen de bebouwde kavels van de Kerkewei en Magdalena bevinden. De kavels liggen aan de rand van de bebouwde kom. Een deel van de kavels is begroeid met kort gemaaid gras zonder verdere opgaande begroeiing. Het gaat daarbij om de kavels 23, 25, 29, 33, 39, 45, 32 en 52. In de grasvegetatie zijn enkele algemene kruidachtige plantensoorten aanwezig, zoals Kruipende boterbloem, Kleine ooievaarsbek, Grote brandnetel, Paardenbloem, Witte klaver, Fluitenkruid etc. Langs een aantal kavels zijn erfafscheidingen in de vorm van beukenhagen aanwezig.

Kavel 9, 11 en 24 vormen samen een aaneengesloten gebied tussen de Kerkewei en Magdalena, dat wordt doorsneden door een waterhoudende sloot. In dit gebied staan verspreid enkele bomen, waaronder enkele veldesdoorns, een zomereik, es, notenboom en een populier. Plaatselijk groeien Braam en Hondсроos rondom de bomen. In het deel ten westen van de sloot ligt een grote hoop met dood hout.

De kavels 6, 8 en 10 vormen ook een aaneengesloten gebied dat grotendeels begroeid is met opgaande beplanting.

Toetsing Natuurbeschermingswet

Het plangebied ligt ver buiten de invloedssfeer van door de Natuurbeschermingswet beschermde gebieden. In een straal van 5 kilometer rondom het plangebied liggen geen wettelijk beschermde natuurgebieden. Vanuit het project hoeft geen rekening te worden gehouden met wettelijke gebiedsbescherming.

Toetsing planologisch beschermde natuurwaarden

Het plangebied ligt geheel buiten de EHS zoals deze is vastgesteld in de Ruimtelijke Verordening van de Provincie Gelderland. Het plangebied sluit niet aan op de provinciale groenstructuur en heeft door de ligging binnen de bebouwde kom geen waarde in de provinciale groenstructuur. Vanuit provinciaal beleid hoeft daarom geen rekening te worden gehouden met planologische bescherming van natuurwaarden.

Toetsing Flora- en faunawet

Flora en vegetatie

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen wilde beschermde of bedreigde plantensoorten waargenomen. In de aanwezige grasvegetatie komen slechts zeer algemene, stikstofminnende soorten voor die een frequent maaibeheer verdragen. Ook in de bosschages komen slechts zeer algemene plantensoorten voor, zoals Grote brandnetel en Fluitenkruid. In de Atlas Groen Gelderland zijn geen vegetatieopnamen van het plangebied zelf opgenomen. In vegetatieopnamen in de directe omgeving zijn geen beschermde of bedreigde plantensoorten vermeld. Het voorkomen van wettelijk beschermde plantensoorten in het plangebied is op basis van de aangetroffen biotopen en beschikbare gegevens met voldoende zekerheid uit te sluiten.

Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied is tijdens het veldbezoek een Konijn waargenomen. Daarnaast zijn graafsporen van Mol, Konijn en Veldmuis waargenomen. Behalve deze soorten zullen nog enkele algemeen beschermde diersoorten van beschermingsniveau 1 op enige wijze van het gebied gebruik kunnen maken, zoals Egel, Huisspitsmuis, (Gewone en tweekleurige) Bosspitsmuis, Wezel, Hermelijn, Bosmuis en Haas. Voor de genoemde soorten geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van strenger beschermde grondgebonden zoogdiersoorten is op basis van het veldbezoek uit te sluiten.

Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen (holle bomen en gebouwen). In het plangebied zijn in het geheel geen holle bomen aanwezig. Op de onderzochte kavels is geen bebouwing aanwezig. Overigens zijn de bestaande woningen aan de Magdalena als weinig geschikt voor vleermuizen beoordeeld vanwege het ontbreken van geschikte invliegopeningen.

De watergang in het plangebied (tussen de Kerkewei en Magdalena) met aangrenzende opgaande beplanting vormt wel een geschikte vaste vliegroute voor vleermuizen. Daarnaast is het plangebied als geheel een geschikt foerageergebied van vleermuizen die in de omgeving verblijven. Het zal daarbij een onderdeel vormen van een groter foerageergebied. Met name de watergangen en de boomgaard vormen een geschikte foerageerplaats.

Effectenbeoordeling

Een directe aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen is uit te sluiten vanwege het ontbreken van holle bomen en gebouwen. De functionaliteit van de watergang kan behouden blijven door de bomen langs de watergang op te nemen in het plan en verlichting van de watergang te beperken. Wanneer dit niet mogelijk is of voldoende zekergesteld kan worden, is aantasting van het functionele leefgebied van vleermuizen niet op voorhand uit te sluiten. In dat geval is het aan te bevelen om een aanvullend onderzoek te doen naar het voorkomen van vleermuizen in het plangebied om de actuele waarde van de landschapselementen voor vleermuizen in het plangebied te kunnen beoordelen. Dit onderzoek dient uitgevoerd te worden conform het Vleermuisprotocol, dat is opgesteld door Netwerk Groene Bureaus en als standaard wordt gehanteerd door het Ministerie van EL&I.

Vogels

In en direct rondom het plangebied zijn tijdens het veldbezoek verschillende vogelsoorten waargenomen, te weten Houtduif, Groene specht, Winterkoning, Roodborst, Merel, Koolmees, Pimpelmees, Vink en Ekster. Van laatstgenoemde soort is bovendien een nest aangetroffen in de boomgaard. Andere genoemde vogelsoorten zullen in struiken, hagen, bomen of nestkasten in het plangebied of de directe omgeving tot broeden kunnen komen. Daarnaast is in het plangebied op kavel 8 een steenuilenkast aangetroffen. De kast hangt twee à drie jaar in het gebied. Uit oudere gegevens (waarneming.nl) blijkt dat ook vóór de aanwezigheid van de nestkast al steenuilen in het gebied voorkwamen.

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten is het nest, inclusief de functionele leefomgeving, jaarrond beschermd. Dit zijn een aantal roofvogels, koloniebroeders en gebouwbewonende vogelsoorten. Hieronder valt de (naar verwachting) in het plangebied voorkomende Steenuil. Andere soorten uit deze categorie zijn niet in het plangebied te verwachten. Tenslotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten'). Hieronder vallen de genoemde Groene specht, Koolmees, Pimpelmees en Ekster. Naar verwachting komen meer soorten uit deze categorie in of rondom het plangebied tot broeden.

Effectenbeoordeling

Als de Steenuil daadwerkelijk in het plangebied broedt, gaat door de ontwikkeling zijn nestplaats verloren. De boom met de nestkast zal door de woningbouw moeten worden gekapt of zal anders in ieder geval zodanig worden verstoord dat de soort hier niet zal blijven broeden. Daarnaast zal door de woningbouw het omringende gebied minder geschikt worden als foerageergebied. Met name het verdwijnen van boomgaardjes en overhoekjes en de verdichting van het plangebied kunnen ertoe leiden dat het gebied als geheel ongeschikt wordt als steenuilterritorium. Op dit moment is niet met zekerheid vastgesteld of de soort daadwerkelijk in het gebied broedt en op welke wijze de dieren van het plangebied gebruik maken. Dit zal onderzocht moeten worden door middel van een veldinventarisatie, die het beste uitgevoerd kan worden in de periode februari-maart.

Van de in het plangebied aangetroffen categorie 5-soorten zijn Koolmees, Pimpelmees en Ekster zodanig algemeen dat de geplande ontwikkeling geen wezenlijke effecten op de lokale staat van instandhouding zal hebben. Deze soorten zullen zeker in de directe omgeving vervangende nestgelegenheid kunnen vinden en in de nieuwe situatie blijft het gebied als leefgebied geschikt. Een vervolgonderzoek of specifieke mitigerende maatregelen voor deze soorten zijn niet nodig. Voor de Groene specht geldt dat niet helemaal. De soort staat als 'kwetsbaar' op de Rode Lijst. Alhoewel de Groene specht de laatste jaren profiteert van het ouder worden van bossen en houtopstanden (ook binnen de bebouwde kom), zal de soort in bosarme gebieden zoals de Betuwe gevoelig zijn voor de kap van bosschages. Een inventarisatie naar het voorkomen van Groene specht (tezamen met inventarisatie van Steenuil) is daarom nodig om effecten op de soort te kunnen beoordelen. Herplant van te kappen bosschages en boomgaard kan een geschikte maatregel zijn om de gunstige staat van instandhouding op langere termijn te waarborgen.

De nesten van overige vogelsoorten die in het plangebied zullen broeden, zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Het is aan te bevelen om beplantingen te rooien in de periode dat de kans op broedende vogels het kleinst is. Dit is het geval in de periode september-maart. In dat geval is overtreding van de Flora- en faunawet voor deze vogelsoorten met voldoende zekerheid uit te sluiten.

Amfibieën, reptielen en vissen

De sloten en watergangen in het plangebied zijn permanent waterhoudend. Op basis van habitatvoorkeur en algemene verspreidingsgegevens is het voorkomen van Kleine modderkruiper (beschermingsniveau 2) in deze watergangen redelijk waarschijnlijk. Gezien het verspreide voorkomen van Bittervoorn in de gemeente Overbetuwe is ook deze beschermde soort (beschermingsniveau 3) niet op voorhand uit te sluiten. Daarnaast zullen naar alle verwachting algemene vissoorten zonder specifieke beschermingsstatus in de watergangen voorkomen, zoals Driedoornige en tiendoornige stekelbaars.

Voor amfibieën zijn de watergangen niet bijzonder interessant vanwege de matig ontwikkelde oevers en de permanente aanwezigheid van water (visstand is slecht voor aanwezigheid van veel amfibiesoorten). Op basis van habitatvoorkeur en verspreidingsgegevens zijn uitsluitend algemene soorten van beschermingsniveau 1 te verwachten, zoals Bruine kikker en Gewone pad. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het voorkomen van reptielen in het plangebied is met zekerheid uit te sluiten, gezien de afwezigheid van geschikte biotopen. Bovendien komen deze in de omgeving van het plangebied niet voor.

Effectenbeoordeling

De sloten in het plangebied vormen mogelijk leefgebied van de beschermde vissoorten Kleine modderkruiper en Bittervoorn. Effecten van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waterbiotoop zijn echter op voorhand uit te sluiten. De watergangen blijven in de nieuwe situatie intact en zullen redelijkerwijs niet aangetast worden door de woningbouw. Negatieve effecten op beschermde vissoorten kunnen worden uitgesloten.

Ongewervelde diersoorten

Het voorkomen van beschermde ongewervelde diersoorten in het plangebied is redelijkerwijs uit te sluiten. Dergelijke soorten stellen zeer specifieke eisen aan hun leefgebied. In het plangebied zijn deze omstandigheden niet aanwezig.

Conclusie en aanbevelingen

De watergang in het plangebied (tussen de Kerkewei en Magdalena) met aangrenzende opgaande beplanting vormt een geschikte vaste vliegroute (migratieroute) voor vleermuizen. De functionaliteit hiervan kan behouden blijven door de bomen langs de watergang op te nemen in het plan en verlichting van de watergang te beperken. Wanneer dit niet mogelijk is of voldoende zekergestellt kan worden, is aantasting van het functionele leefgebied van vleermuizen niet op voorhand uit te sluiten. In dat geval is het aan te bevelen om een aanvullend onderzoek te doen naar het voorkomen van vleermuizen in het plangebied om de actuele waarde van de landschapselementen voor vleermuizen in het plangebied te kunnen beoordelen. Dit onderzoek dient uitgevoerd te worden conform het Vleermuisprotocol, dat is opgesteld door Netwerk Groene Bureaus en als standaard wordt gehanteerd door het Ministerie van EL&I.

De jaarrond beschermde vogelsoort Steenuil broedt naar verwachting in het plangebied. De geplande ontwikkeling kan leiden tot aantasting van een nestplaats of van het functionele leefgebied van de soort. Omdat op dit moment is niet met zekerheid vastgesteld of en op welke wijze de dieren van het plangebied gebruik maken zal een veldinventarisatie uitgevoerd moeten worden. De geschikte inventarisatieperiode voor deze soort is de periode februari-maart. Wanneer de soort daadwerkelijk in het plangebied voorkomt, zal een mitigatieplan opgesteld moeten worden waarmee negatieve effecten op de betreffende dieren op een passende manier worden verzacht of hersteld.

Daarnaast is een inventarisatie naar het voorkomen van Groene specht nodig om effecten op deze soort te kunnen beoordelen. Hieruit moet blijken of de ontwikkeling negatieve effecten heeft op het functionele leefgebied van deze soort. Als dit het geval is, kan herplant van te kappen bosschages en een geschikte maatregel zijn om de gunstige staat van instandhouding op langere termijn te waarborgen.

De nesten van overige vogelsoorten die in het plangebied zullen broeden, zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Het is aan te bevelen om beplantingen te rooien in de periode dat de kans op broedende vogels het kleinst is. Dit is het geval in de periode september-maart. In dat geval is overtreding van de Flora- en faunawet voor deze vogelsoorten met voldoende zekerheid uit te sluiten.